

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 77/2019 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om bedömning av den religiösa övertygelsens äkthet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 77/2019 rd undertecknat av riksdagsledamot Päivi Räsänen /kd:

Hur ämnar regeringen följa upp och utvärdera att bedömningen av den religiösa övertygelsens äkthet som utförs vid Migrationsverket respekterar de mänskliga rättigheterna och inte utsätter i livsfara personer som konverterat i sitt hemland eller under asylprocessen i Finland och

hur säkerställs att personer som av motiverade skäl har rätt till asyl får asyl?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Förbudet mot tillbakasändning är villkorslöst bindande för Finland. Det ingår också i Finlands grundlag. Enligt 9 § i grundlagen får en utlänning inte utvisas, utlämnas eller återsändas, om han eller hon till följd härav riskerar dödsstraff, tortyr eller någon annan behandling som kränker människovärdet. Migrationsverkets asylbeslut bygger alltid på förbudet mot tillbakasändning. Alla har dock inte förutsättningar att få asyl eller annat internationellt skydd i Finland.

Lagstiftningen och rättsskyddssystemet har i uppgift att säkerställa att ingen återsänds om han eller hon hotas av inhuman behandling i hemlandet. Inrikesministeriet styr och följer upp Migrationsverkets verksamhet med hjälp av resultatstyrning. Laglighetsövervakningen är en del av detta. Ändring får sökas i alla beslut av Migrationsverket om beviljande av tillstånd genom besvär hos förvaltningsdomstolen. Således övervakas lagenligheten i Migrationsverkets beslut i första hand av förvaltningsdomstolarna och högsta förvaltningsdomstolen. Migrationsverket följer själv fortlöpande upp domstolarnas beslut och ändrar sin praxis utifrån dem.

Under den senaste tiden har andelen ansökningar om internationellt skydd ökat där den sökande uppger att hon eller han är rädd för förföljelse i sitt hemland på grund av att hon eller han i Finland har konverterat till kristendomen. Flera hundra sådana här fall har förekommit under den senaste tiden. Att omvända sig till kristendomen har lagts fram som nytt motiv för asyl också vid besvär över asylbeslut.

Vad gäller religiös omvändelse är myndigheterna i ett asylärende skyldiga att göra en trovärdighetsbedömning. Särskilt en sådan situation där omvändelsen till den andra religionen har skett först i Finland, med en snabb tidtabell och det är vanligt att anföra detta skäl, ska man enligt Förenta Nationernas flyktingorganisation UNHCR:s anvisning göra en särskilt noggrann be-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 77/2019 rd

dömning om huruvida det föreligger faktorer som skulle kunna tyda på avsikt att skapa grund för asylbehov. UNHCR har utarbetat ett direktiv för religionsbaserat skyddsbehov avsett för instanser som behandlar asylansökningar. Det är särskilt viktigt med en trovärdighetsbedömning om den religiösa omvändelsen skett först efter utresan från hemlandet. I sådana fall är det centralt att grundligt utreda huruvida omvändelsen är äkta och under vilka omständigheter den har skett. Vid bedömning av omvändelsens äkthet är det viktigast att utreda sökandens egna upplevelser och motivation till omvändelsen samt hur omvändelsen påverkat sökandens liv. Särskilt ska man beakta huruvida myndigheterna i hemlandet har kännedom om omvändelsen och hur dessa skulle förhålla sig till saken.

Vid Migrationsverket finns en koordinerande specialöverinspektör med ansvar för religionsärenden. Specialöverinspektören koordinerar religionsbaserade ansökningar vid asylenheten samt producerar och uppdaterar anvisningar och ordnar utbildning kring tematiken. Den religionsansvariga följer också med såväl nationella som internationella domstolars beslut och granskar effekterna av dessa beslut på Migrationsverkets beslutspraxis. Dessutom finns det vid varje verksamhetsställe för asylenheten en regional kontaktperson för religionsärenden som håller tät kontakt med den egentliga ansvarspersonen för religionsärenden för att säkerställa likvärdighet och konsekventa kriterier verksamhetsställena emellan.

Alla intervjuare vid Migrationsverket utbildas kontinuerligt och arbetet utvecklas exempelvis genom arbetsgrupper. Migrationsverket har dessutom samarbetat tätt med Ekumeniska Rådet i Finland sedan slutet av 2016. Det har ordnats utbildning där också representanter för förvaltningsdomstolarna har deltagit. Man har dragit nytta av samarbetet vid planeringen av vilka frågor som ska ställas till de sökande under asylsamtalet.

Asylbeslut kan överklagas hos förvaltningsdomstolen. Asylsökanden kan lämna förvaltningsdomstolen alla ytterligare utredningar och påpekanden i ärendet. Förvaltningsdomstolen bedömer även kvaliteten på asylsamtalet och resultatet i beslutet samt beaktar den sökandes aktuella situation. Enligt vedertagen praxis ordnas i förvaltningsdomstolen utan undantag ett muntligt hörande där ändringssökanden och eventuella vittnen i besvärsskedet hörs muntligt om ändringssökandens övertygelse.

Det finns grunder för bedömningen av den religiösa övertygelsen och dessa tillämpas såväl vid Migrationsverket som i förvaltningsdomstolarna. Bedömningar som gjorts i de enskilda fallen baserar sig väsentligen på det de sökande själva har berättat och upplevt, och som Migrationsverket eller en förvaltningsdomstol hör muntligt från de sökande själva i olika skeden av behandlingen. När man bedömer en individs övertygelse fokuserar man på att bedöma de tankar om konverteringen som den sökande ger uttryck för och motiven för omvändelsen, vilken innebörd den förändrade övertygelsen haft för den sökandes liv med tanke på religionsfriheten, sättet att utöva den nya religionen, i vilken mån den nya religionen och sättet att utöva den nya religionen är självstyrda samt hur självständigt och varaktigt religionsutövandet är. Bakom beslutet finns alltid en individuell helhetsbedömning där ett flertal faktorer vägs in.

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 77/2019 rd

Högsta förvaltningsdomstolen är den högsta juridiska beslutsinstansen och dess avgöranden ger riktlinjer för förvaltningsbeslut och rättstillämpningen. Enligt högsta förvaltningsdomstolen beror betydelsen av religiös omvändelse som grund för internationellt skydd på omständigheterna i den asylsökandes hemland. En utredning av omvändelsens äkthet är väsentlig i de fall där omvändelse till kristendomen kan leda till fara för förföljelse i hemlandet. Högsta förvaltningsdomstolen har ansett att trovärdighetsbedömningen av omvändelsens äkthet inte kan göras endast i ett skriftligt förfarande utan förutsätter ett personligt hörande av sökanden (21.4.2017, HFD:2017:63).

Målet för statsminister Antti Rinnes regering är att förbättra asylsystemets funktion och asylsökandes rättssäkerhet. I regeringsprogrammet står bland annat att det ska säkerställas att asylprocessen är smidig och att de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses samt utvärderas huruvida beviskravet är skäligt. Asylansökningarna behandlas utan onödiga dröjsmål i ett individuellt förfarande som garanterar rättssäkerheten. Målet är en behandlingstid på sex månader. I regeringsprogrammet står vidare att asylsökandes rättssäkerhet ska stärkas så att det blir möjligt att använda sig av ett biträde vid asylsamtalet. Därtill tas timarvoden för biträdena och allmänna förvaltningsrättsliga besvärstider i bruk. Vid justitieministeriet planeras ett projekt för att ändra rättshjälpslagen och utlänningslagen med avsikten att stärka asylsökandes rättssäkerhet. Målet är att en regeringsproposition ska överlämnas våren 2020.

Inrikesministeriet har på våren 2019 låtit göra en oberoende utredning av asylsystemet. Utredningen som gjordes av Owl Group Oy blev färdig i juni 2019. Till inrikesministeriet har Migrationsverket lämnat sin plan för åtgärder som ska vidtas för att ingripa i de missförhållanden som tagits upp i utredningen. Inrikesministeriet övervakar genomförandet av åtgärderna i Migrationsverket. Migrationsverket utför på eget initiativ kontinuerlig laglighetsövervakning av sina beslut och undersöker kvaliteten på besluten och asylsamtalen. Syftet med kvalitetskontrollen är att garantera jämna och högkvalitativa beslut som utgår från en enhetlig linje. Även FN:s flyktingorganisation UNHCR utför kvalitetskontroll av asylbeslut på begäran av Migrationsverket.

Helsingfors 12.9.2019

Inrikesminister Maria Ohisalo